

REJSKI PROGRAM ZA KONJE PASME LJUTOMERSKI KASAČ

Vsebina

I SPLOŠNE DOLOČBE	1
II REJSKI PROGRAM.....	2
1 Namen izvajanja RP	2
2 Lastnosti pasme.....	2
3 Območje izvajanja RP	3
4 Identifikacija, registracija in vpis v rodovniško knjigo.....	3
5 Rejski cilj	4
6 Selekcijski cilji	4
7 Rejske metode.....	4

I SPLOŠNE DOLOČBE

- 1 Odobreni rejski program za pasmo ljutomerski kasač izvaja Kasaško rejsko združenje Slovenije (v nadaljnjem besedilu KRZS) s sedežem v Cesta I. slovenskega tabora 16, 9240 Ljutomer.
- 2 KRZS je priznано rejsko društvo, ki vodi izvorno rodovniško knjigo za pasmo ljutomerski kasač (v nadaljevanju PRD).
- 3 Odobren rejski program za pasmo ljutomerski kasač je usklajen z evropsko uredbo 2016/1012/EU. Prav tako je usklajen z veljavnimi zakoni in njihovimi podzakonskimi akti .
- 4 Zavezujoče je, da se rejski program izvaja v skladu z načeli Evropske kasaške unije UET (Union Européenne du Trot).
- 5 KRZS je pravna oseba v skladu z zakonom o društvih, ki izvaja rejski program za pasmo ljutomerski kasač na celotnem območju Republike Slovenije. **(kaj pa izven Slovenije, če to želijo)**
- 6 Rejski program in vsi rejsko pomembni dokumenti in informacije so objavljene na spletni strani KRZS: <https://krzs.si>

Pripombe dodal [U1]: Glej točko 3 območje izvajanja rp

II REJSKI PROGRAM

1 Namen izvajanja RP

1.1 Rejski program za pasmo ljutomerski kasač se izvaja z namenom ohranitve in izboljšanja pasme ter ohranjanja genetske raznovrstnosti znotraj populacije in selekcijskega napredka potomcev.

1.2 Populacija ljutomerskih kasačev je zelo majhna in ogrožena, pozornost je treba usmeriti v ohranitev do sedaj živečih rodov in vključitev čimvečjega števila živali v rejski program. S tem se lahko ohranjamo zadovoljivo število živali za potrebe genetske raznovrstnosti in ohranjanja pasemskih značilnosti, prav tako ohranjanje naše kulturne dediščine.

2 Lastnosti pasme

2.1 Pasma ljutomerski kasač je slovenska tradicionalna pasma, katere nastanek je bil okrog leta 1880 na področju Ljutomera. Izvorni rodovi so vezani na prve registrirane domače kobile v tipu angleškega ali arabskega polkrvnega konja (v enem rodu celo lipicanska kobilica), ki so imele izdatne hode in bile pripuščene pod licencirane kasaške žrebce. Sprva so bili ljutomerski kasači predvsem delovni konji, ki so bili sposobni hitro pripeljati blago in vino do odkupnih mest. Uporabljali so jih tudi za delo na poljih. Z načrtnim parjenjem francoskih, orlovih, norfolških kasačev, kasneje ameriških je ljutomerski kasač pridobil na hitrosti. Vlogo v reji ljutomerskega kasača je imela tudi kobilarna v Turnišču, ki je posedovala odlične kasaške konje porekla iz ergele Kulpin v Vojvodini. Konje ljutomerskega kasača so uporabljali za delo vse do šestdesetih let, kasneje pa se je pasma specializirala izključno za kasaški šport in ljubiteljstvo, saj jih odlikuje volja do dela.

2.2 Iz večjega števila rodov je sedaj ohranjenih 12 glavnih rodov. Med predstavnicami posameznih rodov v zunanosti ni razlik, ki bi omogočale ugotavljanje pripadnosti rodu. Pripadnost rodu se določa z rodovno pripadnostjo matere.

2.3 Glavni namen reje je vzreja dirkalnih konj. Zgodnja zrelost omogoča, da konji tekmujejo že kot dvoletniki. Konji, ki ne dosegajo normiranih časov za tekmovanja, se uporabljajo za rekreacijo, turistično jahanje in vožnjo v vpregi.

2.4 Osnovne lastnosti zunanosti ljutomerskega kasača so:

Zunanost

Velikost: 149 cm – 161 cm

Barve vse barve, razen sive, s čimmanj belimi znaki .

Telesni zgradba

Glava: velika, dolga, suha, oči živahnega pogleda, ušesa velika, nozdrvi velike.

Vrat: dolg, tanjši, dobro nasajen.

Telo:

Pravokotni ovir,

- pleče dolgo, bolj strmo,

-viher izražen, dobro formiran,

-prsi srednje široke, globoke, rebra dobro obokana,

-hrbet srednje dolg, prožen, s krajšimi, širokimi in srednje omišičenimi ledji,

-križ širok, dolg, dobro omišičen, rahlo pobit, rep nižje nasajen

Noge: korektne, čvrste a suhe gradnje, z dobro formiranimi sklepi; srednje dolgimi biclji. Piščalnice kratke. Kopita so čvrsta velika, pravilno oblikovana. Pogosto se pojavljajo nepravilne stoje.

Gibanje hodi (predvsem v kasu) energični, enakomerni, prožni, zelo izdatni, včasih nepravilni

Posebne značilnosti konj živahnega temperamenta, izdržljiv, zelo delaven, ki je primeren za kasaški šport. Značilna je zgodnja zrelost.

3 Območje izvajanja RP

Ad

3.1 KRZS izvaja rejski program za pasmo ljutomerski kasač na celotnem območju Republike Slovenije. V primeru, da se pojavi interes rejcev iz druge države, KRZS razširi delovanje izvajanja rejskega programa v skladu z veljavnimi pravili in predpisi.

4 Identifikacija, registracija in vpis v rodovniško knjigo

Rodovniška knjiga za pasmo ljutomerski kasač

4.1 Način in postopki identifikacije in registracije - vpisa konj v razdelke in registre rodovniške knjige so podrobneje opredeljeni v Pravilih o vodenju rodovniške knjige.

4.2 Preden je katerakoli žival vpisana v rodovniško knjigo, mora biti identificirana in registrirana v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev.

4.3 Vse živali, vpisane v rodovniško knjigo morajo imeti opravljene molekularne genetske preiskave, s katerimi se jim določi genski tip in preveri starševstvo na podlagi analize DNA. Preiskave opravi pooblaščen laboratorij.

4.4 V rodovniško knjigo za pasmo ljutomerski kasač je lahko vpisan le konj znanega porekla, katerega starša sta vpisana v rodovniško knjigo. **(znane morajo biti vsaj štiri generacije ljutomerskega kasača, po liniji matere).**

podrobno v Pravila o Vodenju Rodovniške Knjige - PVRK

GLAVNI DEL - RODOVNIŠKA KNJIGA KRZS ZA PASMO LJUTOMERSKI KASAČ:

Glavni del rodovniške knjige

- Knjiga žrebcev
z razdelki
- Knjiga kobil
z razdelki
- Knjiga kastratov in steriliziranih kobil
z razdelki

4.5 Vpis tujih živali (živali, ki so bile prvič registrirane in vpisane v drugo - tujo rodovniško knjigo) in plemenskega materiala, v rodovniško knjigo ljutomerskih kasačev je možen pod pogoji zapisanimi v PVRK. Predvsem kjer gre za uporabo plemenskega materiala v skladu z načrtnim parjenjem zaradi ohranitve genetske raznovrstnosti.

5 Rejski cilj

5.1 Rejski cilj je skladen, plemenit konj srednjega okvira, čvrstega fundamenta, pravilnih in izdatnih hodov, predvsem v kasu, značilnih lastnosti zunanosti, dobrohotnega karakterja in živahnega temperamenta. Cilj je zgodnje zrel konj, ki je primeren za tekmovanja. Reja je usmerjena v vzrejo kasaških tekmovalnih konj, ki po rezultatih konkurirajo z drugimi kasaško razvitimi državami.

6 Seleksijski cilji

podrobno v Pravila o Vodenju Rodovniške Knjige - PVRK

6.1 Za zagotavljanje rejskega - seleksijskega napredka se izvaja selekcija, na podlagi seleksijskega programa, ki je sestavni del Pravil o vodenju rodovniške knjige:

- Vrednotenje porekla
- Ocena lastnosti zunanosti
- Preizkušanje delovne sposobnosti (dosežen čas)
- Vrednotenje po kvaliteti potomstva
- Presoja zdravja in plodnosti
- Razvrščanje v kakovostne razrede

6.2 Za oceno lastnosti zunanosti se uporablja numerična opisna skala. Začelo se bo vzporedno ocenjevanje lastnosti zunanosti po linearnem sistemu. Ocena plemenske vrednosti se zaenkrat ne izvaja.

7 Rejske metode

7.1 Dovoljena je le reja čistopasemskih plemenskih živali. Populacija ljutomerskega kasača je zaprta populacija in križanja niso dovoljena, z drugimi pasmami konj. Za oplemenitev ljutomerskega kasača pa lahko uporabljamo plemenske živali iz drugih populacij kasačev.

7.2 Dovoljene so naslednje oblike razmnoževanja:

- naravni pripust,
- o semenjevanje,

7.3 Pripustna sezona traja od 10. februarja do 15. avgusta v tekočem koledarskem letu.